

Moduł II

Informacja geograficzna i turystyczna

Wprowadzenie

1. Informacja geograficzna
2. Źródła informacji geograficznej
3. Informacja turystyczna
4. Źródła informacji turystycznej

Bibliografia

Wprowadzenie

Trudno wyobrazić sobie podróż bez informacji geograficznej czy turystycznej. Jak dojechać do gospodarstwa agroturystycznego? Jaka będzie pogoda? Co ciekawego znajduje się w pobliżu? To podstawowe informacje, jakie chcemy uzyskać przed wyjazdem. Źródłem tych informacji jest przede wszystkim Internet. Bez wychodzenia z domu możemy zaplanować całą podróż, zarezerwować nocleg, bilet lotniczy, wynająć samochód, dowiedzieć się wszystkiego o zabytkach, sprawdzić godziny otwarcia muzeum. Będąc już w miejscu docelowym naszej podróży, powinniśmy udać się do punktu informacji turystycznej.

1. Informacja geograficzna

Informacja geograficzna to wiedza o otaczającym nas środowisku i zachodzących w nim procesach. To również informacja o obiektach lub zjawiskach, które związane są bezpośrednio lub pośrednio z jakimś miejscem na powierzchni Ziemi, uzyskiwana w drodze interpretacji danych geograficznych. Bazy danych geograficznych powstałe w oparciu o specjalistyczne oprogramowanie komputerowe tworzą System Informacji Geograficznej (GIS, ang. *Geographic Information System*). GIS możemy porównać do zbioru klasycznych map połączonych z nieograniczoną bazą danych. GIS umożliwia pozyskiwanie i gromadzenie danych geograficznych, przetwarzanie ich do postaci informacji geograficznej, analizowanie informacji oraz prezentowanie i wizualizację wyników.

Przykłady zastosowań GIS-u dla turystyki:

- Geoportal Parku Narodowego „Bory Tucholskie”,
- GIS Dolina Górnej Narwi,
- Geoportal Gorczańskiego Parku Narodowego,
- GIS Bogactwo Turystyczne Krainy Trzech Ziem,
- Geoportal Tatry,
- GIS Białystok.

Studium przypadku 2.1.

„Naukowcy z Google i Microsoft stworzyli oprogramowanie o nazwie Far Out, które za pomocą GPS śledzi osoby oraz zapisuje ich zachowanie. Dzięki czemu może przewidzieć lokalizację osób kilka lat w przód. Oprogramowanie stworzono w oparciu o badania statystyczne przeprowadzone w Seattle. Naukowcy Adam Sadilek i John Krumm wyposażyli 300 wolontariuszy w odbiorniki GPS, które przez trzy miesiące mieli zawsze nosić ze sobą – idąc do pracy, na zakupy, spędzając czas z przyjaciółmi czy podróżując. Odbiorniki zamontowano również w autobusach, samochodach czy innych środkach transportu, którymi poruszali się ochotnicy. W sumie podczas całego eksperymentu zebrano 150 milionów lokalizacji punktów oraz 32 tys. dni ze ścieżkami GPS. Na podstawie tych danych opracowano algorytm, który z dużą dokładnością prognozuje miejsca przebywania osób. Far Out jest także w stanie automatycznie wykryć, kiedy ktoś zmieni swoje rutynowe zachowanie, np. zrobi zakupy w innym sklepie niż zazwyczaj, zmieni drogę do pracy czy też przeprowadzi się. Naukowcy uważają, że ich oprogramowanie może znaleźć zastosowanie m.in. w marketingu przy lepszym targetowaniu reklam. Znając miejsce przebywania osoby, można przygotować ofertę dla konkretnego klienta. Oprogramowanie może być także pomocne w lokalizowaniu osób zaginionych” (<http://www.gisplay.pl>).

2. Źródła informacji geograficznej

Z punktu widzenia turysty podstawowym źródłem informacji geograficznej jest mapa. Mapa jest obrazem powierzchni Ziemi wykonanym na płaszczyźnie, przedstawionym w zmniejszeniu za pomocą znaków umownych, przy zastosowaniu odpowiedniego odwzorowania kartograficznego. Mapy, ze względu na treść, dzielimy na ogólnogeograficzne i tematyczne (np. hydrologiczne, geologiczne, glebowe). Ze względu na skalę dzielimy je na wielkoskalowe – topograficzne (skala większa niż 1:200 000), średnioskalowe (skala 1:200 000 do 1:1 000 000) i małoskalowe (skala mniejsza niż 1:1 000 000). Ze względu na przeznaczenie wyróżniamy mapy turystyczne, gospodarcze, fizyczne, komunikacyjne i wojskowe.

Źródło: biblioteka zasobów multimedialnych

Uzupełniającym źródłem informacji geograficznej są bazy danych tworzone przez różne instytucje państwowe oraz firmy komercyjne. Przykłady zbiorów danych:

- Ewidencja Gruntów i Budynków,
- Baza Danych Topograficznych,
- Geodezyjna Ewidencja Sieci Uzbrojenia Terenu,
- Baza Danych Ogólnogeograficznych,
- Państwowy Rejestr Granic,
- Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych,
- Baza Danych Hydrograficznych,
- Baza Danych Sozologicznych,
- bazy Głównego Urzędu Statystycznego,
- baza systemu informatycznego Lasów Państwowych itp.

Bazy danych firm komercyjnych wykorzystywane np. w nawigacji samochodowej oferują dane dotyczące sieci drogowej z informacją o organizacji ruchu, lokalizacji adresów, lokalizacji wybranych obiektów, np. handlowych, bankowych, turystycznych.

Mapy topograficzne Polski dostępne są w portalu <http://www.geoportal.gov.pl/>.

Kolejnym źródłem są pomiary geodezyjne, pomiary fotogrametryczne i teledetekcyjne, po przetworzeniu których uzyskujemy ortofotomapę – mapę, której treść stanowi zdjęcie lotnicze lub satelitarne (przykład: <http://goo.gl/maps/iKbrb>).

Źródłem informacji geograficznej są obserwacje i pomiary meteorologiczne dostarczające informacji o pogodzie, obserwacje i pomiary hydrologiczne oraz monitoring środowiska obejmujący monitoring jakości powietrza, hałasu, gleb, wód, przyrody. Informację na temat pogody, stanu pokrywy śnieżnej, zagrożeń uzyskamy np. w serwisach <http://www.meteo.pl/>, <http://www.pogodynka.pl/>.

3. Informacja turystyczna

Informacja turystyczna definiowana jest jako przekazywanie użytecznych informacji turystyce oraz jako zbiór danych dotyczących produktów turystycznych oferowanych w danym miejscu. Informacja turystyczna jest niezbędna na etapie planowania podróży – umożliwia podjęcie decyzji dotyczącej kierunku, trasy przejazdu, zwiedzanych obiektów, ułatwia wybór miejsca noclegowego. Na etapie podróży ułatwia dotarcie do wybranych lokalizacji oraz pełniejsze poznanie miejsca docelowego i udział w wydarzeniach lokalnych.

Cechy informacji turystycznej:

- użyteczność – informacja przynosi korzyści;
- komunikatywność – jest zrozumiała dla odbiorcy;
- dostępność – z informacji można skorzystać w odpowiednim miejscu i czasie;
- aktualność – szybkość przepływu informacji;
- rzetelność i prawdziwość – nie może wprowadzać w błąd.

Do zadań informacji turystycznej należy:

- informowanie odwiedzających o walorach i atrakcjach turystycznych, zagospodarowaniu turystycznym, w szczególności bazie noclegowej, gastronomicznej, kalendarzu wydarzeń kulturalno-rozrywkowych;
- prowadzenie strony internetowej;
- wydawanie materiałów informacyjnych oraz organizacja szkoleń, np. dla właścicieli gospodarstw agroturystycznych;
- sprzedaż materiałów krajoznawczych, biletów, pamiątek i produktów regionalnych, rezerwacja miejsc noclegowych, sprzedaż wycieczek, usługi przewodnickie;
- udzielanie informacji dotyczącej rozkładów jazdy autobusów, pociągów, sprzedaż biletów;
- reklama lokalnych produktów turystycznych, udział w targach turystycznych;
- organizacja wystaw, spotkań popularyzujących region;
- współpraca z lokalnymi organizacjami turystycznymi, przewodnikami turystycznymi;
- udział w targach turystycznych.

Odbiorcami informacji turystycznej są nie tylko turyści i odwiedzający jednodniowi, ale także mieszkańcy, organizatorzy turystyki, lokalne organizacje turystyczne, właściciele hoteli, gospodarstw agroturystycznych, potencjalni inwestorzy, przewodnicy turystyczni.

System informacji turystycznej tworzą wzajemnie ze sobą powiązane elementy, mające na celu zbieranie, przetwarzanie, przechowywanie oraz przekazywanie informacji do odpowiednich odbiorców w odpowiednim czasie, zakresie i formie.

Zakres informacji turystycznej obejmuje:

- informacje użytkowe, np. dane teleadresowe, rozkłady jazdy, kalendarz imprez, cenniki;
- informacje o przepisach obowiązujących zagranicznych turystów,
- informacje o walorach turystycznych,
- informacje dotyczące zagospodarowania turystycznego, np. bazy noclegowej, gastronomicznej;
- informacje o produktach turystycznych.

System informacji turystycznej w Polsce opiera się na działalności Polskiej Organizacji Turystycznej (POT) oraz regionalnych i lokalnych organizacji turystycznych (ROT, LOT). Do zadań POT należą: promocja Polski jako kraju atrakcyjnego turystycznie, zapewnienie funkcjonowania i rozwijanie systemu informacji turystycznej w kraju i na świecie. POT działa za granicą za pośrednictwem Polskich Ośrodków Informacji Turystycznej, które funkcjonują w: Berlinie, Brukseli, Paryżu, Madrycie, Amsterdamie, Tokio, Wiedniu, Hoboken w USA, Moskwie, Sztokholmie, Budapeszcie, Londynie, Rzymie i Kijowie.

System informacji turystycznej w Polsce obejmuje regionalne i lokalne centra informacji turystycznej, punkty informacji turystycznej, samoobsługowe punkty informacji turystycznej (infokioski) i strony internetowe.

Tabela 2.1 Zadania jednostek organizacyjnych systemu informacji turystycznej w Polsce

Jednostka organizacyjna	Zakres terytorialny	Zakres działania	Zadania
regionalne centrum informacji turystycznej	województwo lub kilka województw	udzielanie informacji, służenie radą i pomocą, koordynacja działań lokalnych centrów IT, działania marketingowe	wydawnictwa: mapy, foldery, ulotki, materiały informacyjne, szkolenia, informacje bezpośrednie, gromadzenie informacji, dostęp do Internetu, usługi dodatkowe
lokalne centrum informacji turystycznej	gmina, miasto, powiat	udzielanie informacji, służenie radą i pomocą, koordynacja działań punktów IT, działania marketingowe	wydawnictwa: mapy, foldery, ulotki, materiały informacyjne, szkolenia, informacje bezpośrednie

Jednostka organizacyjna	Zakres terytorialny	Zakres działania	Zadania
		tingowe	średnie, gromadzenie informacji, dostęp do Internetu, usługi dodatkowe
Punkty informacji turystycznej	miasto, wieś, dworzec, przejście graniczne, centrum handlowe, atrakcja turystyczna	udzielanie informacji, służenie pomocą i radą	podstawowe wydawnictwa, materiały informacyjne
Samoobsługowe punkty informacji turystycznej	punkt lub centrum IT, centra miast, wsi, atrakcja turystyczna, dworzec, lotnisko, hotel	dostarczanie informacji	terminal informacyjny, bezpłatne połączenie telefoniczne, zakup biletów

Źródło: www.pot.gov.pl/index.php?option=com_rubberdoc&view=doc&id=2656&format=raw

Przykłady punktów IT:

- Małopolski System Informacji Turystycznej
- (http://www.youtube.com/watch?v=qv_6paaSIN0),
- IT Szczawno Zdrój (<http://www.youtube.com/watch?v=vk8syfRlk7Q>),
- IT Strzegom (<http://www.youtube.com/watch?v=GQPuptMRco8>),
- IT Wieluń (<http://www.youtube.com/watch?v=KHgylMzdVik>),
- IT Białystok (<http://www.youtube.com/watch?v=eLUCLxrXsrM>),
- IT Gdańsk (http://www.zumi.pl/2139582,Informacja_Turystyczna_PKP,Gdansk,firm.html#!s=multimediaPage/panoram).

Centra informacji turystycznej są w Polsce certyfikowane. Certyfikacji dokonuje się na podstawie następujących kryteriów: lokalizacji, oznakowania, zakresu udzielanej informacji i bezpłatnych materiałów informacyjnych, czasu pracy, wyposażenia, usług dodatkowych. Jednostki mogą otrzymać kategorię od jednej do czterech gwiazdek (Minimalne kryteria certyfikacji: <http://www.pot.gov.pl/certyfikacje-it/>).

Informacja turystyczna to również oznakowanie turystyczne, na które składają się znaki używane w miastach i miejscowościach turystycznych, tworzące system informacji miejskiej, znaki szlaków turystycznych, znaki drogowe.

System informacji miejskiej (również wiejskiej) tworzy oznakowanie obejmujące: nazwy ulic, nazwy lokalizacji, adresy, mapy, plany okolicy, plany komunikacyjne, rozkłady jazdy, kierunkowskazy dojazdu lub dojścia do atrakcji turystycznych, plansze informacyjne

z opisem atrakcji (przykład systemu informacji miejskiej:
<http://www.zdm.poznan.pl/news.php?site=sim>).

Oznakowanie szlaków obejmuje szlaki turystyki pieszej (nizinnej i górskiej), szlaki wodne (kajakowe i żeglarskie), szlaki narciarskie, rowerowe, konne, ścieżki dydaktyczne, szlaki spacerowe. Szlaki turystyczne w Polsce wytycza i utrzymuje Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze (PTTK) (Instrukcja znakowania szlaków: http://www.pttk.pl/pttk/przepisy/instrukcja_znakowania_szlakow_0707.pdf).

System turystycznego oznakowania dróg obejmuje znaki informacyjne i znaki kierunku. Znaki informacyjne: bufet lub kawiarnia, restauracja, hotel, kemping, pole biwakowe, schronisko młodzieżowe, punkt informacji turystycznej. Znaki kierunku i miejscowości: do lotniska, do stacji kolejowej, do dworca autobusowego, do przystani promowej, do przystani wodnej, do plaży, do ośrodka jazdy konnej, do muzeum, do zabytku, do zabytku przyrody, do punktu widokowego, do szlaku rowerowego lub pieszego. Oznakowanie uzupełniają znaki samochodowego szlaku turystycznego, znak obiekt na samochodowym szlaku turystycznym oraz znak informacja o obiektach turystycznych (przykłady oznakowania: <http://www.pot.gov.pl/drogowe-znaki-turystyczne/turystyczne-znaki-drogowe/>).

Więcej o znakach turystycznych przeczytasz pod linkiem:

<http://sklep.reklamex.com.pl/znaki-agroturystyczne-c-23.html>.

Działania informacyjno-promujące podejmowane są podczas targów turystycznych, np. Tour Salon Targi Regionów i Produktów Turystycznych w Poznaniu, Międzynarodowe Targi Turystyczne TT w Warszawie, Gdańskie Targi Turystyczne GTT, Międzynarodowe Targi Turystyki Wiejskiej i Agroturystyki Agrotravel w Kielcach, ITB w Berlinie.

4. Źródła informacji turystycznej

Źródła informacji turystycznej możemy podzielić na tradycyjne (informacje przekazywane w punktach informacji turystycznej, papierowe wydawnictwa, oznakowanie turystyczne) i cyfrowe (przekazywanie i gromadzenie informacji wyłącznie za pomocą mediów elektronicznych).

Podstawowym źródłem cyfrowej informacji turystycznej są zasoby Internetu. Internetowy system informacji turystycznej obejmuje portale internetowe tworzone przez różnorodne podmioty.

Tabela 2.2. Źródła cyfrowej informacji turystycznej

Portale, strony	Przykłady
administracji samorządowej i rządowej, regionalnych i lokalnych organizacji turystycznych	http://www.polska.travel/pl http://mazowsze.travel/ http://www.pomorskie.eu/pl/turystyka/ http://www.nowaslupia.pl/kategorie/turystyka
stowarzyszeń turystycznych	http://pftw.pl/ http://www.pttk.pl/ http://www.ptsm.org.pl/
obiektów noclegowych, sieci hotelowych	http://www.accorhotels.com http://www.austeriakrokus.pl/ http://www.schroniskopasterka.pl/
atrakcji turystycznych	http://www.park.borytucholskie.info/ http://www.kopalnia.pl/ http://www.sztolnie.pl/ http://tpn.pl/

Portale, strony	Przykłady
systemów rezerwacji	http://www.booking.com/ http://www.momondo.pl
przewoźników, organizatorów turystyki, rozkłady jazdy	http://www.emirates.com/pl/Polish/ http://www.polskibus.com/ http://www.itaka.pl/ http://rozklad.sitkol.pl

Źródło: opracowanie własne autora

Bardzo przydatnym źródłem informacji są portale tworzone przez samych turystów, zawierające praktyczne informacje, rankingi, opinie i oferty promocyjne. Popularne strony:

- <http://pl.tripadvisor.com/>,
- <http://www.fly4free.pl/>,
- <http://www.odyssei.com/>.

Informacje niezbędne dla turystów górskich uzyskamy na stronach GOPR-u oraz TOPR-u, a dla turystów wodnych – na stronie WOPR-u:

- <http://www.gopr.pl/>,
- <http://www.topr.pl/>,
- <http://www.wopr.pl/>.

Ważnym źródłem informacji turystycznej jest Narodowy Portal Turystyczny (<http://www.polska.travel/pl>) oraz baza danych – Repozytorium Informacji Turystycznej.

Źródłem informacji o agroturystyce są strony internetowe gospodarstw, katalogi i strony internetowe stowarzyszeń agroturystycznych, np. <http://pftw.pl/>.

Mapy stanowią obowiązkowe źródło informacji turystycznej zarówno na etapie planowania podróży, jak i podczas wyjazdu. Mapy papierowe są obecnie zastępowane mapami w formie elektronicznej dostępnymi w telefonach komórkowych, nawigacjach samochodowych, nawigacjach turystycznych. Wydawnictwa kartograficzne w Polsce oferujące mapy turystyczne to: PPWK, Polkart, Plan, Express Map, Eko Graf, Demart, Compass,

Cartomedia. Przykładem nawigacji turystycznej jest aplikacja TrekBuddy dostępna na telefony komórkowe z GPS, wykorzystująca mapy turystyczne lub topograficzne, umożliwiającą śledzenie i zapisywanie trasy marszu. Światowym liderem w dziedzinie nawigacji turystycznej jest firma Garmin. Funkcję planowania trasy, wyszukiwania obiektów oraz wirtualnych podróży oferuje popularny serwis <http://maps.google.pl>.

Podobnie jak mapy coraz popularniejsze stają się przewodniki w postaci cyfrowej. Wydawnictwami oferującymi przewodniki po Polsce i świecie są m.in. Bezdroża i Pascal. Popularne na świecie serie przewodników wydawane również w języku polskim to przewodniki Michelin, Lonely Planet, National Geographic, Rough Guide.

Tradycyjne papierowe źródła informacji turystycznej dostępne w punktach informacyjnych, recepcjach hotelowych to materiały reklamowo-promocyjne, np. ulotki, folde-ry, bezpłatne mapy, gazetki, katalogi.

Źródłem informacji turystycznej są przewodnicy turystyczni oraz piloci wycieczek. Przewodnik turystyczny to osoba, która ma odpowiednie uprawnienia do udzielania informacji turystycznych oraz do oprowadzenia wycieczek i turystów indywidualnych po miastach, regionach. Do zadań przewodnika turystycznego należy

Źródło: biblioteka zasobów multimedialnych

fachowe udzielenie informacji o kraju, odwiedzanych miejscowościach, obszarach i obiektach turystycznych, geografii, historii, kulturze, gospodarce danego regionu. Piloci wycieczek są przedstawicielami organizatora turystyki sprawującymi opiekę nad uczestnikami wycieczki. Do ich zadań należy również udzielanie praktycznych informacji dotyczących programu pobytu.

Każdy właściciel gospodarstwa agroturystycznego oraz recepcjonista w hotelu powinien udzielać podstawowej informacji turystycznej.

Bibliografia

Literatura obowiązkowa

Kruczek Z., *Obsługa ruchu turystycznego*, Wydawnictwo Proksenia, Kraków 2011.

Leszka G., *Podstawy turystyki*, WSiP, Warszawa 2013.

Meyer B., *Obsługa ruchu turystycznego*, Wydawnictwo PWN, Warszawa 2006.

Mikuta B., Żelazna K., *Organizacja ruchu turystycznego na wsi*, Format-AB, Warszawa 2004.

Steblik-Właźlak B., Rzepka L., *Geografia turystyczna. Podręcznik*, cz. 1 i 2, Wydawnictwo Rea, Warszawa 2010.

Literatura dodatkowa

Gotlib D., Iwaniak A., Olszewski R., *GIS. Obszary zastosowań*, Wydawnictwo PWN, Warszawa 2008.

Jędrusiak T., *Wiejska turystyka kulturowa*, PWE, Warszawa 2010.

Panasiuk A., *Informacja turystyczna*, C.H. Beck, Warszawa 2010.

Pawlicz A., *E-turystyka*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012.

Sikora J., *Organizacja ruchu turystycznego na wsi*, WSIP, Warszawa 1999.

Czasopisma turystyczne

„National Geographic”

„Poznaj Swój Kraj”

„Podróże”

„Poznaj Świat”

„Rynek Turystyczny”

„Voyage”

Netografia

http://br.wsia.edu.pl/zeszyty/pdfs/br30_10warminska.pdf

<http://ksow.pl/turystyka-wiejska.html>

www.pot.gov.pl/index.php?option=com_rubberdoc&view=doc&id=2656&format=raw

<http://www.pot.gov.pl/system-informacji-turystycznej/informacja-turystyczna/>

www.katalog.pttk.pl